

បុរេភូតិសាស្ត្របរិសុទ្ធជនៈបញ្ជាក់ថា
នឹងមានការសាកល្បងមួយគួរឲ្យមាននាមកល្ហីបុរាណសុគតនិមិត្តសញ្ញា
ហើយវានឹងជាការសាកល្បងមួយដ៏ល្អបំផុតក្នុងអំឡុងពេលនេះ។

ដដែលមិនមែនជាការលុបអប់រំផុតសម្រាប់ពួកគេឡើយយល់ជាមុន
មុនពេលការសាកល្បងនោះមកដល់
ប៉ុន្តែវាមិនមែនជាបទពិសោធន៍ដូចគ្នាទេបើទោះជាបញ្ហាមីឡូរ៉ាវីយ៉ាត៍ទេ
ទោះជាយ៉ាងណា វាសុំបញ្ជាក់យ៉ាងពេញលេញនឹងការរៀបរាប់នៃព្រឹត្តិការណ៍ដែលគួរឱ្យមានតំណាង
ដោយទេវតាទីមួយ និងទីពីរ ពីព្រោះផុតរលាន់ទាំងបុរាណកំណត់ឱ្យ
«ព្រឹត្តិការណ៍អនាគត ដែលនឹងគួរឱ្យមានបរិសុទ្ធមុនដៃតាមលំដាប់របស់វា» ផងដែរ។

ទោះបីជាចាំបាច់គួរដឹងអំពីបុរេវត្តិសាស្ត្រមូលដ្ឋានរបស់កុម្មុយីស្តលើកក្តីដោយ បុរាណសាស្ត្រ
របស់ព្រះក្នុងចុងចុងក្រោយនឹងបំពេញតាមការកំណត់លំដាប់ព្រឹត្តិការណ៍ដូចគ្នានឹងកុម្មុយីស្ត
លើកដំបូង ប៉ុន្តែអ្វីដែលមានសាកល្បងកុម្មុយីស្តលើក
ដដែលសម្រាប់ពួកគេហើយជាការលុបអប់រំផុតមិនឱ្យដឹងជាមុន
នឹងក្លាយជាការសាកល្បងផ្សេងមួយ ដែលគួរឱ្យមាននាមកដោយធាតុមួយដែលគួរឱ្យមានបិទ
តុលាការរហូតដល់ពេលវេលាមកដល់សម្រាប់សិទ្ធិមានព្រៃជយុដា បរិក្ខារ
វិវរណៈនៃព្រះយស្ទីវគ្រីស្ទ
ដែលកើតឡើងនៃកូនបុរេវត្តិសាស្ត្ររាក់កំហែងនៃខែទីសីស៊ីប នៃដានីយ៉ែល ជំពូក ១១។

អ្វីដែលមានបិទតុលាការ
គឺគួរឱ្យមានការរៀបចំឡើងដើម្បីសាកល្បងបុរាណវិទ្យារបស់ព្រះនៃចុងចុងក្រោយ ហើយការ
សាកល្បងនោះនឹងស្របតាមសញ្ញាសម្គាល់តាមផ្លូវដែលពួកមីឡូរ៉ាវីយ៉ាត៍គួរឱ្យមានសាកល្បង
ពីព្រោះ
ទោះបីជាកូនការបំពេញសម្រេចលើកដំបូងនៃកូនបុរេវត្តិសាស្ត្ររបស់ពួកមីឡូរ៉ាវីយ៉ាត៍
ឬកូនការបំពេញសម្រេចចុងក្រោយនៃចុងចុងក្រោយក្តី ផុតរលាន់ទាំងបុរាណកំណត់ គឺជា
«ការរៀបរាប់ព្រឹត្តិការណ៍» «ដែលនឹងគួរឱ្យមានបរិសុទ្ធមុនដៃតាមលំដាប់របស់វា»។

អ្វីដែលមិនគួរឱ្យមានទទួលស្គាល់យ៉ាងទូលំទូលាយនោះ គឺថា
ដូចដែលយុទ្ធិសាស្ត្រតំណាងឱ្យបុរេវត្តិសាស្ត្រយ៉ាងចុះមករបស់ព្រះគ្រីស្ទជាមួយនឹងសៀវភៅតូច
នៃចុងទី 11 ខែសីហា ឆ្នាំ 1840 រហូតដល់ការខកចិត្តដ៏ធំនៃចុងទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ
1844 នោះ បុរេវត្តិសាស្ត្រនៃនោះក៏គួរឱ្យមានតំណាងផងដែរ
ដោយការយ៉ាងចុះមករបស់ទេវតាទីពីរ នៃចុងទី 19 ខែមេសា ឆ្នាំ 1844។
ការខកចិត្តលើកទីមួយ អាចគួរឱ្យមានយល់ថាជាការខកចិត្តរបស់យុទ្ធិសាស្ត្រ
ដែលបន្ទាប់ពីមានបរិភោគសៀវភៅតូច នៃចុងទី 11 ខែសីហា ឆ្នាំ 1840
ហើយមានជួបនឹងការខកចិត្តនៃចុងទី 19 ខែមេសា ឆ្នាំ 1844។
នៃពេលវេលាខកចិត្តនោះមកដល់ ទេវតាទីពីរមានយ៉ាងចុះមក ដោយមាន
«សច្ចក្តីសរសេរ» នៃកូនដំបូងរបស់គាត់។

«ទេវតាមានប្រទេសភាពមួយទៀត គួរឱ្យមានបញ្ហាឱ្យចុះមកផងដែរ។
ព្រះយស្ទីវមានដាក់សំណងមួយក្នុងដំបូងនៃទេវតានោះ
ហើយកាលទេវតានោះចុះមកដល់ផងដែរ នាងមានស្រីកែឡើងថាៈ
“ហើយឡានមានដួលរលំហើយ មានដួលរលំហើយ។” បន្ទាប់មក
ខ្ញុំបានឃើញពួកអ្នកដដែលខកចិត្ត
លើកក្តីកែរបស់ពួកគេឡើងទៅស្ថានសួគ៌មុតងទៀត
ដោយទន្ទឹងរង់ចាំការបង្ហាញខ្លួនរបស់ព្រះអម្ចាស់របស់ពួកគេ
ដោយសច្ចក្តីដ៏ធំនឿ និងសច្ចក្តីដ៏សង្ឃឹម។ ប៉ុន្តែមិនសុំសង្ឃឹមជាច្រើន
ហាក់ដូចជានៅតែស្ងៀមស្ងៀមក្នុងសភាពល្ងង់ខ្លៅ ដូចជាកំពុងដកេលក្តី; ទោះយ៉ាងណា

ខ្ញុំអាចមើលឃើញសុទ្ធតែនូវទុក្ខពុទ្ធសាសនាដែលបានរស់នៅលើទឹកដីរបស់ពួកគេ។
ពួកអ្នកដទៃដែលខកចិត្ត បានឃើញពីព្រះគម្ពីរថា
ពួកគេកំពុងស្ថិតនៅក្នុងពលនៃការពន្យារពេល ហើយថា
ពួកគេត្រូវតែរង់ចាំដោយអត់ធ្មត់ ចំពោះការសម្រេចពេញលេញនៃមិត្ត។
ភស្តុតាងដដែលដែលបាននាំពួកគេឲ្យទទួលបានរង់ចាំព្រះអម្ចាស់របស់ពួកគេនៅឆ្នាំ
1843 ក៏បាននាំពួកគេឲ្យរំពឹងទុកព្រះអង្គនៅឆ្នាំ 1844 ផងដែរ។ ទោះជាយ៉ាងណា
ខ្ញុំបានឃើញថា មនុស្សភាគច្រើនមិនមានកម្រិតចិត្តនោះទេ
ដែលបានសម្គាល់សេចក្តីជំនឿរបស់ពួកគេនៅឆ្នាំ 1843។
ការខកចិត្តរបស់ពួកគេបានផ្តើមឡើងសេចក្តីជំនឿរបស់ពួកគេស្តីអំពី»។ Early
Writings, 247.

បុរេគម្ពីរសាស្ត្រមីឡិវ៉ាយ ដែលយ៉ូហានកំណត់នៅក្នុងជំពូកទី៥
គឺជាបុរេគម្ពីរសាស្ត្រនៃវេតាទីមួយ ហើយក៏នៃវេតាទីពីរផងដែរ។
ការចុះមកនៃវេតាទីមួយជាមួយនឹងសារមួយ និងការចុះមកនៃវេតាទីពីរជាមួយនឹងសារមួយ
កំណត់សម្គាល់ការចាប់ផ្តើមនៃបុរេគម្ពីរសាស្ត្ររៀងៗខ្លួន
ដែលទាំងពីរបានបញ្ចប់ដោយសេចក្តីខកចិត្ត ទោះបីយ៉ូហានកំពុងបង្ហាញដោយផ្ទាល់
ជាងអំពីបុរេគម្ពីរសាស្ត្រទាំងមូលនៃវេតាទីពីរក៏ដោយ។ សូមបើកក្រែកឡើងទី 22
ខែតុលា ឆ្នាំ 1844 នៅពេលដែលវេតាទីបីបានមកដល់ជាមួយនឹងសារមួយក៏ដោយ
សេចក្តីខកចិត្តនៃការបោះបង់នៅឆ្នាំ 1863 ផ្តល់ជាភស្តុតាងអំពីពេលវេលាមួយ
ដែលចាប់ផ្តើមដោយសារមួយ ហើយបញ្ចប់ដោយសេចក្តីខកចិត្ត។

ការខកចិត្តលើកដំបូងនៃចលនារបស់វេតាទីបី នៅថ្ងៃទី 18 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 2020
គឺជាសមភាពនឹងការខកចិត្តលើកដំបូងរបស់ពួកមីឡិវ៉ាយ។
សេចក្តីពិតមួយត្រូវបានបិទត្រង់ ដូចជាសេចក្តីពិតនៃឆ្នាំ 1844
ត្រូវបានព្រះអម្ចាស់បិទត្រង់
ដោយទ្រង់ដាក់ព្រះហស្តរបស់ទ្រង់គ្របលិក់ហុសមួយក្នុងចំណោមគ្នាខ្មៅៗ
ដែលបានបង្កើតការខកចិត្តលើកដំបូងរបស់ពួកមីឡិវ៉ាយ។ នៅពេលក្រោយមក
កំហុសនោះត្រូវបានយល់ឃើញ នោះកំហុសនោះក៏ត្រូវបានបើកត្រង់
ដូចដែលសិស្សបានឃើញដូចជាបានដកព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ចេញ។ កំហុសនៃថ្ងៃទី 18 ខែកក្កដា
ឆ្នាំ 2020 ត្រូវបាននាំឲ្យកើតឡើង ដោយសារការបដិសេធមិនទទួលស្គាល់ថា
ព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ត្រូវបានលើកចេញនៅថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844
ខណៈដែលទ្រង់ប្រកាសថា «ពេលវេលាមិនមានទៀតឡើយ»។

មិនថាវាជាចលនាភីឡាឌ៍នៃការខកចិត្តលើកទីមួយរបស់វេតាទីមួយ
ឬការខកចិត្តលើកទីមួយរបស់ចលនាឡៅឌីសនៃវេតាទីបីក៏
ព្រះហស្តរបស់ទ្រង់កំណត់ឲ្យសញ្ញាសម្គាល់តាមផ្លូវ។ នៅថ្ងៃទី 19 ខែមេសា ឆ្នាំ 1844
និងនៅថ្ងៃទី 18 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 2020
ការខកចិត្តនោះបានបង្កើតពេលវេលានៃការបក្សេងប្រកួត។
អ្នកទាំងឡាយដែលត្រូវបានប្រមូលផ្តុំមកហើយនៅថ្ងៃទី 11 ខែសីហា ឆ្នាំ 1840 ឬថ្ងៃទី
11 ខែកញ្ញា ឆ្នាំ 2001 ត្រូវបានបំបែកខ្សែក្រវាញ ហើយបន្ទាប់ពីនោះមក
ព្រះគ្រីស្ទបានចាប់ផ្តើមប្រមូលសាស្ត្ររបស់ទ្រង់ជាលើកទីពីរ។

ព្រះអង្គបានប្រមូលផ្តុំសាស្ត្រមួយក្រុម ចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី 11 ខែកញ្ញា ឆ្នាំ 2001
ដំបូង ដូចដែលត្រូវបានកំណត់ដោយពិធីបុណ្យនៃការបោះបង់ព្រះគ្រីស្ទ

គឺនៃពេលវេលានៃនិមិត្តភាពសញ្ញាផ្លូវភាពចុះមក
នោះព្រះអង្គទទួលបានប្រយោជន៍បុរាណសិស្សរបស់ព្រះអង្គ មិនមែនមុននោះទេ។
បន្ទាប់មក ក្រោយពីការខ្ចាត់ខ្ចាយមួយ
ព្រះគ្រីស្ទមានបុរាណសិស្សរបស់ព្រះអង្គជាលើកទីពីរ។ ព្រះគ្រីស្ទមានបុរាណសិស្សរបស់ព្រះ
អង្គចាប់ផ្តើមនៅពេលព្រះអង្គទទួលពិធីជូនប្រដាប់
ហើយបន្ទាប់ពីការខ្ចាត់ខ្ចាយដល់បង្កកឡើងដោយឈ្លើយកោត
ព្រះអង្គមានប្រយោជន៍បុរាណសិស្សរបស់ព្រះអង្គជាលើកទីពីរ។
សេចក្តីពិតខាងលើនេះអំពីការបុរាណសិស្សជាលើកទីពីរ
ដែលបានចាប់ផ្តើមនៅខែកក្កដា ឆ្នាំ 2023 នោះ
គឺជាផ្នែកមួយនៃអំឡុងពេលបិទក្រុមទុកនៅថ្ងៃ 18 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 2020
នោះបើជាធាតុមួយនៃបុរាណសិស្សរបស់ពួកមីលលីត ដែលចូលរួមស្រាវជ្រាវ។

ក្នុងខែវិច្ឆិកាដែលនឹងដំណើរការ ១១ សតវត្សរ៍ពីអនាគតមានហេតុអ្វីដែល
ហើយសម្រាប់ស្តង់ដារទាំងពីររបស់សតវត្សរ៍នៃនៃឆ្នាំ២០២០។ នៅខែកក្កដា
ឆ្នាំ២០២៣
ព្រះអម្ចាស់បានចាប់ផ្តើមបុរាណសិស្សរបស់ទ្រង់នៅថ្ងៃចុងក្រោយជាលើកទីពីរ។
ដំណើរការនៃការបុរាណសិស្សនេះត្រូវបានគំរោងនៅក្នុងបុរាណសិស្សមីលលីតបរិស្ថាន
ហើយនៅក្នុងបុរាណសិស្សនោះ
មានសាក្សីបុរាណសិស្សពីរអំពីការបុរាណសិស្សរបស់ទ្រង់ជាលើកទីពីរ។
ដំណើរការនៃការបុរាណសិស្សនេះគឺជាធាតុផ្សំមួយដែលត្រូវបានបិទក្រុមរហូតដល់ខែកក្កដា
ឆ្នាំ២០២៣។ កិច្ចការនៃការបុរាណសិស្សរបស់ទ្រង់ជាលើកទីពីរ
ត្រូវបានសម្រេចពេញលេញក្នុងអំឡុងបុរាណសិស្សនៃសង្គមអ៊ុយក្រែន
មុនបន្តិចនឹងការបោះឆ្នោតលើកទីពីររបស់ប្រធានាធិបតីទីបួនប្រាំបី
ដែលជាមុនាក់ក្នុងចំណោមទាំងប្រាំពីរ។

នៅថ្ងៃទី ១១ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៨៤០ ព្រះអម្ចាស់បានបុរាណសិស្សលើកទីពីរ
ហើយទ្រង់បានសម្គាល់ការបុរាណសិស្សនេះដោយការនាំមកនូវតារាងឆ្នាំ ១៨៤៣
ដែលត្រូវបានបោះពុម្ពនៅខែឧសភា ឆ្នាំ ១៨៤២។ តារាងនោះគឺជាធាតុផ្សំមួយ
ពីព្រោះនៃពេលវេលានោះទ្រង់កំពុងដាក់គ្រឹះនៃព្រះវិហារមីឡូរីត។
ការយាងចុះមករបស់ទ្រង់នៅក្នុងវិវរណៈ ជំពូក ១០ នៅថ្ងៃទី ១១ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៨៤០
ស្របគ្នានឹងបុណ្យជូនប្រដាប់របស់ព្រះគ្រីស្ទ ដែលក្នុងចំណោមអ្វីផ្សេងទៀត
វាបានសម្គាល់ការចាប់ផ្តើមនៃការផ្សព្វផ្សាយសិស្សរបស់ទ្រង់។

«ជាមួយនឹងការក្លាយជាយ៉ូហាន និងអាន់ឌ្រេ និងស៊ីម៉ូន របស់គីលីត និងណាថាណាលៃ
ការដាក់គ្រឹះនៃព្រះវិហារគ្រីស្ទមានប្រយោជន៍បុរាណសិស្ស។
យ៉ូហានបានណែនាំសិស្សពីរនាក់របស់គាត់ទៅឯព្រះគ្រីស្ទ។ បន្ទាប់មក
មុនាក់ក្នុងចំណោមពួកគេ គឺអាន់ឌ្រេ បានទៅរកបងប្អូនរបស់ខ្លួន
ហើយហៅគាត់មកឯព្រះសង្ឃគ្រូនោះ។ បន្ទាប់មក គីលីតត្រូវបានក្លាយជាយ៉ូហាន
ហើយគាត់បានចេញទៅស្វែងរកណាថាណាលៃ»។ The Desire of Ages, 141.

កិច្ចការរបស់ William Miller ចាប់ពីពេលវេលានៃបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 1798 រហូតដល់ថ្ងៃទី 11
ខែសីហា ឆ្នាំ 1840 គឺជាធាតុផ្សំមួយក្នុងការបង្កើត John the Baptist ប៉ុន្តែ នៅពេលវេលានៃ
វិវរណៈ 10 ចុះមក ដូចដែលបានជានិមិត្តភាពដោយការយាងចុះនៃព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធនៅពេល
ពិធីបុណ្យជូនប្រដាប់របស់ព្រះគ្រីស្ទ នោះព្រះអម្ចាស់បាន «បុរាណសិស្ស»

សិស្សសមូលដ្ឋានរបស់ទ្រង់។ សាក្សីទាំងពីរនេះបញ្ជាក់ថា
ព្រះគ្រីស្ទមានបុរមូលបុរាណជាជនរបស់ទ្រង់នៅចុងចុងក្រោយ នៅចុងទី 11 ខែកញ្ញា ឆ្នាំ
2001 នៅពេលទេវតាវិវរណៈ ជំពូក 18 ចុះមក ប៉ុន្តែ ដូចជាក្រុម Millerites ដែរ
ពួកគេត្រូវតែត្រូវបានសាកល្បងដោយជាកម្មវិធីផ្ទៃក្នុងទាំងប្រាំពីរ
ដលៃឋានគួរបិទគ្រឿងទុក ហើយបន្ទាប់មក
ព្រះអម្ចាស់នឹងបុរមូលបុរាណជាជនរបស់ទ្រង់ជាលើកទីពីរ។

ការបុរមូលផ្តល់លើកទីពីរនៃប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះនៅគ្រាចុងក្រោយ បានចាប់ផ្តើមនៅក្នុង
នូវបុរាណសាស្ត្រដ៏ល្អប្រសើរនៃគ្រូបង្ហាត់នាំចុងបញ្ចប់យ៉ាងពិតប្រាកដនៃខណ្ឌទីដប់មួយ
ក្នុងជំពូកទីដប់មួយនៃសៀវភៅដានីយ៍លែ គឺមុនពេលជ័យជម្នះរបស់ពូជនិស្សិតក្រៃ
និងមុនខណ្ឌទីដប់ពីរ ដលៃនៃទីនោះទីបន្ទាល់ពុយកាណ៍របស់ស្តី
និងពូជនិស្សិតបញ្ចប់។ ដូច្នេះ ដានីយ៍លែ ជំពូកទីដប់មួយ ខណ្ឌទីដប់មួយ សុរាបគុណនឹង
វិវរណៈ ជំពូកទីដប់មួយ ខណ្ឌទីដប់មួយ ពីព្រោះនោះទីនោះ
សាក្សីទាំងពីរត្រូវបាននាំឲ្យរស់ឡើងវិញ។

នៅក្នុងបុរាណសាស្ត្រដ៏បរិសុទ្ធរបស់ពួកមីលូលីវាយក៍
ព្រះអម្ចាស់បានចាប់ផ្តើមបុរមូលផ្តល់ប្រជារាស្ត្ររបស់ទ្រង់ជាលើកទីពីរ
បន្ទាប់ពីការខកចិត្តនៅចុងទី 19 ខែមេសា ឆ្នាំ 1844
ហើយអ្វីដែលព្រះអម្ចាស់បានប្រើដើម្បីបុរមូលផ្តល់ប្រជារាស្ត្ររបស់ទ្រង់នៅពេលនោះ
គឺការទទួលស្គាល់ថា
ពួកគេកំពុងបំពេញរយៈពេលពន្យារនៃពាក្យប្រៀបធៀបអំពីពុហម្មចារីទាំងដប់
ក្នុងម៉ាថាយ ជំពូក 25 ហើយក៏ក្នុងហាហេតុក ជំពូក 2 ផងដែរ។
ដើម្បីឲ្យពួកមីលូលីវាយក៍អាចទទួលស្គាល់ស្ថានភាពរបស់ខ្លួន និងវិលត្រឡប់មកវិញ
ពួកគេត្រូវតែទទួលស្គាល់ខ្លួនឯងថា
ត្រូវបានគំរាមទុកនៅក្នុងព្រះបន្ទូលទំនាយរបស់ព្រះ។ ពួកគេត្រូវការយឺតយ៉ាវ
ពួកគេជាប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះ
ដោយផ្ទុយពីអ្នកទាំងឡាយដែលគ្រាន់តែអែងថាជាប្រជារាស្ត្ររបស់ទ្រង់។
ក្នុងការបុរមូលផ្តល់ប្រជារាស្ត្ររបស់ទ្រង់ដលៃឋានខកចិត្ត
ទ្រង់កំពុងផ្តល់ជំនួយអំពីទង់សញ្ញានៃគ្រូបង្ហាត់លើកឡើងដល់សាសន៍ដទៃ ដូច្នេះហេ
តុដូច្នេះសង្កត់ធ្ងន់លើភាពខុសប្លែកគ្នារវាងប្រជារាស្ត្រពិតរបស់ទ្រង់ដលៃឋានខកចិត្ត
និងប្រជារាស្ត្រដែលគ្រាន់តែប្រកាសថាជាប្រជារាស្ត្ររបស់ទ្រង់។

ហើយនៅក្នុងចុងនៃនោះ នឹងមានឫសរបស់យសោ
ដលៃនឹងឈរជាទង់សញ្ញាសម្រាប់ប្រជានិរន្តរ៍ទាំងឡាយ; សាសន៍ដទៃនឹងមកស្រុះស្រួល
ហើយទីសម្រាប់ប្រជានិរន្តរ៍នឹងមានសិរីល្អ។ ហើយនៅក្នុងចុងនៃនោះផងដែរ
ព្រះអម្ចាស់នឹងលើកព្រះហស្តទូលំឡើងមុខទៀតជាលើកទីពីរ
ដើម្បីនាំយកសំណល់នៃប្រជារាស្ត្ររបស់ទ្រង់ ដលៃនៃសេសសល់ ពីអាស៊ី ពីអាស៊ី ពីអាស៊ី
ពីហ្វីលីពីន ពីគូស ពីអឡេក ពីស៊ីណា ពីហ្វីលីពីន និងពីកោះទាំងឡាយនៃសមុទ្រ មកវិញ។
ហើយទ្រង់នឹងលើកទង់សញ្ញាមួយសម្រាប់បណ្តាសាសន៍ទាំងឡាយ
ហើយនឹងបុរមូលពួកអ្នកដែលដលៃគ្រូបង្ហាត់បណ្តាញចេញ
និងនឹងបុរមូលពួកយូដាដែលគ្រូបង្ហាត់ខ្ចាត់ខ្ចាយ ពីជួរទាំងបួននៃនៃដី។ អសោយ
11:10-12។

នៅពេលដែលហោរា យមោ តំណាងឲ្យពួកអ្នកដល់ហានឧកិ្ខតន្តៅថ្មងទី ១៩
ខមែសា ឆ្នាំ ១៨៤៤ គាត់បានបញ្ជាក់ថា គាត់មិនស្មើតន្តៅក្នុង
«ក្រុមបុរេបុរសពួកអ្នកចម្អក» ទៀតទេ
គឺជាពួកដល់ហានយកការព្យាករណ៍ដល់បរាជ័យន្តៅឆ្នាំ ១៨៤៣ មកផ្ទុយជាស្មើតាងថា
ពួកអ្នកដល់ហានយមោតំណាងឲ្យនោះ ជាហោរាក្នុងក្រុងកុលាយ។

ខ្ញុំមិនបានអង្គុយន្តៅក្នុងក្រុមបុរេបុរសពួកអ្នកចម្អកឡើយ
ហើយក៏មិនបានអរសបុហយដៃ; ខ្ញុំអង្គុយតម្រង់នាក់ឯង
ដោយសារព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ ដុំបិតទ្រង់បានបំពេញខ្ញុំដោយសេចក្តីក្រៃលែង។ យមោ
15:17។

“សន្តិភាពរបស់អ្នកចម្អក”

បានបណ្តាញពេញអ្នកទាំងឡាយដល់គួរឲ្យមានតំណាងដោយយមោ។

«មនុស្សជាច្រើនបានទទួលការបៀតបៀនដោយបងប្អូនរបស់ខ្លួនដែលមិនជឿ។
ដើម្បីប្រឹក្សាតំណាងរបស់ខ្លួនន្តៅក្នុងក្រុមជំនុំ
មនុស្សខ្លះបានយល់ព្រមស្ទើរមិនដាក់ទងនឹងសេចក្តីសង្ឃឹមរបស់ខ្លួន;
ប៉ុន្តែមនុស្សខ្លះទៀតមានអារម្មណ៍ថា ភាពស្មោះត្រង់ចំពោះព្រះហស្តពួកគេមិន
ឲ្យលាក់សេចក្តីពិតដែលទ្រង់បានប្រគល់ឲ្យពួកគេថែវកុសា។
មិនតិចនាក់ទេដែលគួរឲ្យមានការចង្អុលពីការរួមមិត្តភាពនៃក្រុមជំនុំ ដោយគ្មានមូលហេតុ
អ្វីផ្សេងទៀតពីការបង្កាញជំនឿរបស់ខ្លួនលើការយាងមករបស់ព្រះគ្រីស្ទ។
សម្រាប់អ្នកដល់ហានស្នើសុំនឹងការសាកល្បងនៃជំនឿនេះ
ពាក្យរបស់ហោរាមានតម្លៃដ៏សំខាន់ៗ៖ “បងប្អូនរបស់អ្នកដល់ហានស្នើសុំអ្នក
ដែលបានបណ្តាញពេញអ្នកចម្អក ដោយព្រះឈ្មោះរបស់ខ្ញុំ បាននិយាយថា
ចូរឲ្យព្រះយេស៊ូវគួរឲ្យមានលើកតម្កើងចុះ;
ប៉ុន្តែទ្រង់នឹងលះចំណែកដើម្បីអំណររបស់អ្នក ហើយពួកគេនឹងគួរឲ្យអាម៉ាស់ខ្មាស។”
អសោយ 66:5»។ មហាវិវាទ, 372។

នៅពេលព្រះអម្ចាស់លើកបង្ហាញឡើងដល់សាសន៍ដទៃ
នោះវាជាការឡើងន្តៅពេលដែលទ្រង់បានលូកព្រះហស្តចូលដល់លើកទីពីរ
ដើម្បីបុរេបុរសណាស់នៃប្រជានុគររបស់ទ្រង់
គឺជាពួកអ្នកដល់ហានបណ្តាញពេញពីអ៊ីស្រាអែល។
ពួកគេជាអ្នកដល់ហានដែលអង្គុយន្តៅក្នុង «ក្រុមជំនុំរបស់ពួកចម្អក» ទៀតហើយ។

«ប្អូនរបស់យសេ» ជានិមិត្តសញ្ញានៃខ្មែរណាមពីរបុរាណ គឺមួយមកពីសាសនាប្រាជ្ញា
បញ្ចូលរួមជាមួយខ្មែរណាមមួយពីក្រៅសាសនាប្រាជ្ញា
ហើយវាមិនត្រឹមតែតំណាងឲ្យខ្មែរណាមរបស់ព្រះយេស៊ូវប៉ុណ្ណោះទេ
ប៉ុន្តែក៏ជានិមិត្តសញ្ញានៃការរួមបញ្ចូលគ្នារវាងព្រះភាពជាមួយនឹងមនុស្សភាពផងដែរ
ដុំបិតទង់សញ្ញាដល់គួរឲ្យមានលើកឡើងនោះ តំណាងឲ្យបុរាណដ៏មួយក្នុងក្រុមដល់ហានប
ោះត្រង់រៀងរហូតឲ្យស្មើតន្តៅក្នុងស្ថានភាព
និងបទពិសោធន៍នៃការរួមបញ្ចូលគ្នារវាងព្រះភាពជាមួយនឹងមនុស្សភាព
ដែលនេះគឺគួរឲ្យមានតំណាងន្តៅក្នុងខ្លួនបំប៉ននៃនិយមន័យ ជំពូកដប់មួយ
ដោយនិមិត្តសញ្ញានៃ «បន្ទាយម៉ាម៉ូន» ផងដែរ។ នៅក្នុងខ្លួនបំប៉ន
ពេលវេលានៃការបោះត្រាបស់មួយសន្លឹកប្រាក់ប្រាក់នាក់
គួរឲ្យមានបញ្ជាក់ដោយនិយមន័យព្យាករណ៍នៃបន្ទាយម៉ាម៉ូន ដល់ជាកុហល។

នៅក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រនៃខេត្តបំប្លែង និងសង្គមអ៊ុយក្រែន
ព្រះអម្ចាស់ទ្រង់លាតសន្ធឹងព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ជាលើកទីពីរ
ដើម្បីបុរេមូលផ្តុំអ្នកដទៃគ្នាឱ្យបានបញ្ចេញ និងអ្នកដទៃបានខកចិត្ត។

ដូច្នេះ ដោយយកសក្ខីកម្មមិន ដានីយ៍លែ ជំពូក ១១ ជាគ្រឹះធានាសម្បជញ្ញ យើងបាន
កំណត់អត្តសញ្ញាណការផ្សេងៗចូលរបស់អំណាចសម្រេចប៉ាបចូលទៅក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រ
ព្រះយាករណ៍ នៅមុនចាប់ផ្តើមអាទិត្យបន្តិច។
យើងបានឃើញកិច្ចការរបស់ស្តេចសាធារណរដ្ឋ ដល់កំណាងដោយ Trump
ខណៈដែលគាត់ក្លាយជាអង្គទីបំប៉ន ដល់មកពីចំណោមប្រាំពីរ
ហើយចាប់ផ្តើមកិច្ចការនៃការបញ្ចូលសាសនាចក្រ និងរដ្ឋប្បវេណីគុណ។
យើងមានខុសបែនទាត់នៃស្តេចក្រុងប្រាំបួនស្តេច
ដល់កំណាងដោយពួកម៉ាកាប។ ក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រដទៃ
ដល់គ្រូបាទកំណាងដោយខ្លាំងនោះ យើងអនុវត្តខុសបែនទាត់នៃគ្រូបាទទាំងប្រាំពីរ
ដល់កំណាងខុសបែនទាត់នៃទាហានណាម៉ាអំពីព្រះហស្តចារិទាំងដប់ដងដៃ
ដោយកំណត់អត្តសញ្ញាណបទពិសោធន៍របស់មួយរយសិបបួនពាន់
ព្រមទាំងខុសបែនទាត់នៃវេទនាទាំងបី
ដល់គ្រូបាទកំណត់អំពីកិច្ចការរបស់ស្តេចក្រុងពិត។
ព្រឹត្តិការណ៍មួយក្នុងចំណោមព្រឹត្តិការណ៍ទាំងឡាយ សម្រាប់ស្តេចក្រុងពិត
ក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រនោះ គឺការប្រមូលផ្តុំជាលើកទីពីរ។

ការប្រមូលផ្តុំលើកទីពីរបានកើតឡើងក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រនៃសាររបស់វេទនាទីពីរ
ហើយវាបានកើតឡើងក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រនៃវេទនាទីបីចាប់ពីឆ្នាំ 1844 រហូតដល់ 1863
ដោយបង្កកើតសក្តិសិទ្ធិពីបុរេវត្តិសាស្ត្ររបស់មីឡីយ៉ាត
អំពីព្រះអម្ចាស់ដល់លូកព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ជាលើកទីពីរ
ដើម្បីបុរេមូលផ្តុំច្រើនដល់បានខ្ចាត់ខ្ចាយរបស់ទ្រង់។

«នៅថ្ងៃទី 23 ខែកញ្ញា ព្រះអម្ចាស់បានបង្ហាញខ្លួនថា
ទ្រង់បានលាតព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ចេញជាលើកទីពីរ
ដើម្បីបុរេមូលផ្តុំរយកសំណងនៃសុភមង្គលរបស់ទ្រង់មកវិញ ហើយថា
ក្នុងពេលនៃការប្រមូលផ្តុំនេះ គ្រូបាទប្រាំបួនក៏ចុះខិតខំជាទ្រង់ដែរ។
ក្នុងពេលនៃការខ្ចាត់ខ្ចាយ អ៊ីស្តាអ៊ែលគ្រូបាទរាយប្រហារ និងគ្រូបាទហែកហ្គរ
ប៉ុន្តែនៅឡើយនេះ ក្នុងពេលនៃការប្រមូលផ្តុំ ព្រះនឹងព្រះយាករណ៍
នឹងចងរបៀបសុភមង្គលរបស់ទ្រង់។ ក្នុងពេលនៃការខ្ចាត់ខ្ចាយ
ក៏ចុះខិតខំដល់បានផ្ទុយនឹងដើម្បីផ្តុំសុភមង្គលសេចក្តីពិត
មានបុរេវត្តិសាស្ត្រក៏ចងប៉ុណ្ណោះ សម្រេចបានក៏ចង ឬមិនបានអ៊ីសោះ;
ប៉ុន្តែក្នុងពេលនៃការប្រមូលផ្តុំ
នៅពេលព្រះបានដាក់ព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ដើម្បីបុរេមូលសុភមង្គលរបស់ទ្រង់
ក៏ចុះខិតខំដើម្បីផ្តុំសុភមង្គលសេចក្តីពិត
នឹងមានបុរេវត្តិសាស្ត្របំណងដល់បានកំណត់។
មនុស្សស្របគ្រូបាទមែនសាមគ្គីភាព និងមានចិត្តក្រលំបាកក្នុងកិច្ចការនេះ។
ខ្ញុំបានឃើញថា
វាជាការខុសសម្រាប់អ្នកណាម្នាក់ក្នុងការយកពេលនៃការខ្ចាត់ខ្ចាយមកផ្ទុយនឹងគ្រូ
ដើម្បីគ្រូបាទយើងនៃពេលនេះក្នុងការប្រមូលផ្តុំ;
ដូច្នេះបើព្រះមិនផ្ទុយនឹងអ៊ីស្តាអ៊ែលយើងឥឡូវនេះ

លើសពីអ្វីដែលទ្រង់បានធុរនៅពេលនោះទេ

នោះអ៊ីស្រាអែលនឹងមិនអាចគួរបានបុរាណមកវិញឡើយ»។ Early Writings, 74.

នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃរឿងរ៉ាវ Early Writings ស៊ីស្ទែម វ៉ាយក៍
បានពន្យល់អំពីសេចក្តីអធិប្បាយដដែលៗប្រហែលនឹងដូច្នេះ៖

«៣. ទស្សនៈដដែលថា ព្រះអម្ពចាស់ “បានលូកព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ជាលើកទីពីរ
ដើម្បីយកសំណល់នៃប្រជារាស្ត្ររបស់ទ្រង់មកវិញ” នៅទំព័រ ៧៤
សំដៅទៅលើលើសាមគ្គីភាព និងកម្ពុជា
ដែលផ្តល់មានក្នុងចំណោមអ្នកដដែលកំពុងរង់ចាំព្រះគ្រីស្ទ
និងទៅលើការពិតដែលថា ទ្រង់បានចាប់ផ្តើមបង្កបង្កើន
និងលើកស្ទួយបុរាណស្ថានរបស់ទ្រង់ឡើងវិញហើយ»។ Early Writings, 86.

បុរាណសាស្ត្របរិសុទ្ធនៃផែនការទាំងបួនពិរ ដដែលគំណាងឲ្យចុងទី 11 ខែសីហា ឆ្នាំ 1840
ដល់ចុងទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844 បានជាគួរឲ្យបុរាណសាស្ត្របរិសុទ្ធចាប់ពីចុងទី 22
ខែតុលា ឆ្នាំ 1844 ដល់ការបោះពុម្ពនៅឆ្នាំ 1863។ បន្ទាប់ពីបន្ទាប់
បុរាណសាស្ត្រដំបូងបានគំណាងជាគំរូបង្ហាញអំពីព្រះហស្តច្រើនដែលមានបុរាណ
ហើយបន្ទាប់ពីមានផ្តល់ជាគំរូបង្ហាញអំពីព្រះហស្តច្រើន។ បុរាណសាស្ត្រទាំងពីរបាន
ចាប់ផ្តើមនៅពេលនោះតាមរយៈការចុះមកជាមួយនឹងសារមួយដែលគួរឲ្យបរិភោគ។ ការមកដល់
របស់នេះបាននៅក្នុងបុរាណសាស្ត្រទាំងពីរបានចាប់ផ្តើមដំណើរការសាកល្បងមួយដែល
លបង្កើតឲ្យមានការខ្វះខាតខ្លះៗ ហើយនៅត្រឹមឆ្នាំ 1849 បងស៊ី White
កំពុងគួរឲ្យបានបង្ហាញថា ព្រះអម្ពចាស់កំពុងលូកព្រះហស្តរបស់ទ្រង់មកច្រើនជាលើកទីពីរ
លើកនេះដើម្បីបុរាណសាស្ត្រទាំងឡាយដែលបានគួរឲ្យខ្វះខាតខ្លះៗនៅចុងទី 22 ខែតុលា
ឆ្នាំ 1844។

ពួកគេបានគួរឲ្យបានបំបែកខ្វះខាតខ្លះៗដោយសារការខកចិត្តដ៏ធំ
ដូចដែលពួកអ្នកបុរាណសាស្ត្រនៅចុងទី ១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៨៤៤
បានគួរឲ្យបានបំបែកខ្វះខាតខ្លះៗដោយសារការខកចិត្តលើកទីមួយរបស់ពួកគេ។
ការបុរាណសាស្ត្រឡើងវិញលើកទីពីរ បានបញ្ជាក់ថា ព្រះអម្ពចាស់
«បានចាប់ផ្តើមបង្កបង្កើន និងលើកកម្ពស់បុរាណសាស្ត្ររបស់ទ្រង់ឡើងវិញ»។
នៅក្នុងការបុរាណសាស្ត្រលើកទីពីរ
កិច្ចការរបស់ព្រះអម្ពចាស់រួមមានការលើកបង្ហាញមួយឡើង
ដែលមានសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្នទៅវិញទៅមកលើសារ
និងដដែលសភាពជាមនុស្សរបស់ទ្រង់គួរឲ្យបានប្រុងប្រយ័ត្ននឹងទេវតារបស់ទ្រង់។
គោលបំណងនៃបង្ហាញនោះ គឺដើម្បីហៅហៅឲ្យមួយទៀតរបស់ព្រះ
ឲ្យចេញពីហឫទ័យ ដដែលគួរឲ្យបានសម្រេចដោយបុរស
និងស្ត្រីទាំងឡាយយើងបង្ហាញនោះ។

សញ្ញាបង្ហាញនោះ គឺជាកងទ័ពនៃបណ្តាអ្នកដែលបានប្រុងប្រយ័ត្នសភាពមនុស្សរបស់ខ្លួនជាមួយ
នឹងទេវតារបស់ព្រះគ្រីស្ទ ក្នុងកាលនៃការសាកល្បងដោយចាប់ផ្តើមអាទិត្យ។
ដូច្នេះ ការបុរាណសាស្ត្រលើកទីពីរ បញ្ជាក់អត្ថសញ្ញាណ «ប្រសើរដោយសេរី»
ដែលនឹងគួរឲ្យបានលើកឡើង ដោយផ្អែកលើនិមិត្តសញ្ញាព្រះយាករណ៍ទ្រង់មុខរបស់ទ្រង់
គឺជាសាសន៍ដទៃនៃការបុរាណសាស្ត្រដដែលសញ្ញាបង្ហាញ
តាមរយៈការប្រាប់ជាមួយបុរស ដដែលនិមិត្តសញ្ញាបន្ថែមស្រដៀងនឹងប្លង់ពាន់នាក់
ហើយក៏ជានិមិត្តសញ្ញាបន្ថែមប្រសើរលើផងដែរ ដដែលបានបង្កើនសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្ន

ហើយជាញាតិស្មោះនិទុធរបស់នាង។ ក្នុងការយាងមកជាសាច់ឈាម
ដោយទេវភាពរបស់ព្រះគ្រីស្ទមានរួមជាមួយសាច់ឈាមដ៏ល្អណាស់ចុះរបស់សភាពមនុស្ស
ទ្រង់មានក្បាលជាញាតិស្មោះនិទុធរបស់យើង។ សញ្ញាបង្ហាញឲ្យយើងឃើញនោះ
គឺជាបណ្តាអ្នកដ៏ល្អមានរួមដោយសាររបស់សា
ដ៏ល្អបញ្ចប់កិច្ចការនៃការក្រោតសភាពមនុស្សរបស់ខ្លួនទៅនឹងទេវភាពរបស់ព្រះគ្រីស្ទ
មុនពេលចាប់ផ្តើមអាទិត្យមកដល់។

យើងនឹងបន្តការសិក្សានេះនៅក្នុងអត្ថបទបន្ទាប់។

«ការសរសើរគម្ពីរហិស្តរូបកាន់តែមុនឡើងតាមការសិក្សារបស់ខ្លួន។
មិនថាសិស្សនោះបរិទេសខាងណាក៏ដោយ គាត់នឹងយឺតយ៉ាវ
និងសេចក្តីស្មោះត្រង់អនុគ្រប់របស់ព្រះ គួរមានបង្ហាញឲ្យយើងឃើញ។»

«សារៈសំខាន់នៃបែបសាសនាយូដនោះ
មិនទាន់គួរមានយល់ដឹងយ៉ាងពេញលេញទៅឡើយទេ។ សេចក្តីពិតដ៏ធំធេង
និងផ្សេងៗទៀត
គួរមានបង្ហាញជាស្របលើក្នុងពិធីការនិងនិមិត្តសញ្ញារបស់វា។
ដំណឹងល្អគឺជាគន្លឹះដ៏ល្អបើកអាថ៌កំបាំងទាំងនោះ។
តាមរយៈការស្ថាបនាផែនការនៃការប្រោសលោះ
សេចក្តីពិតរបស់វាគួរមានបើកឲ្យយល់ដឹង។
ជាងអ្វីដែលយើងយល់នៅពេលនេះទៅទៀត
នោះគឺជាសិទ្ធិពិសេសរបស់យើងក្នុងការយល់អំពីបុរាណបទអស្ចារ្យទាំងនេះ។
យើងគួរយល់អំពីសេចក្តីផ្សេងៗរបស់ព្រះ។ ទេវតាទាំងឡាយបុរាណដ៏ពិតប្រាកដ
លើសេចក្តីពិតដែលគួរមានបើកសម្តែងដល់មនុស្សទាំងឡាយដែលមានចិត្តសង្ស័យ
ហើយកំពុងស្វែងរកព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ និងអធិស្ឋានសូមឲ្យមានប្រវត្តិ ទទឹង ជម្រៅ
និងកម្ពស់នៃចំណេះដឹង ដែលមានតម្លៃបំផុតនោះដែលអាចប្រទានឲ្យបាន។»

«ខណៈដែលយើងកំពុងខិតជិតដល់ទីបញ្ចប់នៃប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់លោកិយនេះ
ព្រះបន្ទូលទំនាយដ៏ល្អទាក់ទងនឹងថ្ងៃក្រោយ ជាពិសេសទាមទារឲ្យយើងសិក្សា។
សៀវភៅចុងក្រោយនៃព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី
ពោរពេញទៅដោយសេចក្តីពិតដែលយើងគួរយល់។
សាតាំងមានធុរៈឲ្យគំនិតរបស់មនុស្សជាច្រើនដឹកនាំ
ដូច្នេះពួកគេហោសសប្បាយចិត្តនឹងលទ្ធផលដ៏ល្អ
ដើម្បីមិនយកគម្ពីរវិវរណៈមកសិក្សា។ ប៉ុន្តែ ព្រះគ្រីស្ទ
តាមរយៈអ្នកបម្រើរបស់ព្រះអង្គ គឺយ៉ូហាន
បានប្រកាសនៅទីនេះអំពីអ្វីៗដែលនឹងកើតមាននៅថ្ងៃក្រោយ
ហើយព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា «មានពរហើយ អ្នកដ៏ល្អ
និងអស់អ្នកដ៏ល្អគ្រប់ពាក្យនៃទំនាយនេះ ហើយកាន់តាមសេចក្តីទាំងនោះ
ដែលបានកត់ទុកនៅក្នុងនោះ។» វិវរណៈ 1:3.»

«នេះហើយជាជីវិតអស់កល្បជានិច្ច» ព្រះគ្រីស្ទមានព្រះបន្ទូលថា
«គឺឲ្យពួកគេហោសសប្បាយទ្រង់ ជាព្រះដ៏ពិតប្រាកដ និងព្រះយស្សីគ្រីស្ទ
ដែលទ្រង់បានចាត់ឲ្យមក»។ យ៉ូហាន 17:3។
ហេតុអ្វីបានជាយើងមិនដឹងច្បាស់អំពីតម្លៃនៃចំណេះដឹងនេះ?
ហេតុអ្វីបានជាសេចក្តីពិតដ៏ល្អទាំងនេះមិនក្លាយជាផ្នែកនៃចំណេះដឹង
មិនញ័រនៅលើបង្ហាញយើង

ហើយមិនផ្សេងទៅនឹងការពិពណ៌នាអង្គភាពទាំងមូលរបស់យើង?

«ក្នុងការប្រទានព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់មកយើង ព្រះមានបុគ្គលឲ្យយើងកាន់កាប់សច្ចៈ ក្នុងពិភពនេះអស់ដល់ចុងសម្រាប់សច្ចៈក្នុងគ្រប់រូបរបស់យើង។

មនុស្សសរុបពាន់នាក់មានដងទឹកពីអណ្តូងនៃជីវិតទាំងនេះ

ប៉ុន្តែការផ្គត់ផ្គង់មិនមានច្រើនឡើយ។

មនុស្សសរុបពាន់នាក់មានដាក់ព្រះអម្ចាស់នៅចំពោះមុខខ្លួន

ហើយដោយការសម្លឹងមើល

នោះពួកគេរៀនបានប្រាកដយល់ឲ្យបានដូចគ្នាទៅនឹងគ្នា។

វិញ្ញាណរបស់ពួកគេនេះក្នុងចំណោមខ្លួន

ខណៈដែលពួកគេនិយាយអំពីលក្ខខណៈរបស់ទ្រង់ ដោយប្រាប់ថា

ព្រះគ្រីស្ទជាអ្វីចំពោះពួកគេ ហើយពួកគេជាអ្វីចំពោះព្រះគ្រីស្ទ។

ប៉ុន្តែអ្នកស្រាវជ្រាវទាំងនេះមិនទាន់មានសុភវិជ្ជាអស់នូវបុរាណបទដ៏មហិមា

និងបរិសុទ្ធទាំងនេះនោះឡើយទេ។ មនុស្សសរុបពាន់នាក់ទៀតអាចចូលរួមក្នុងកិច្ចការ ស្រាវជ្រាវក្នុងកំឡុងពេលនៃចេក្រើនដ៏ស្រស់ស្អាតនោះបាន។

នៅពេលដែលគេរំពឹងគិតអំពីជីវិតរបស់ព្រះគ្រីស្ទ និងលក្ខខណៈនៃបែបសកម្មរបស់ទ្រង់ ការសម្លឹងពេញលេញនឹងបញ្ចេញមកកាន់តែច្បាស់នូវគំរូការខិតខំស្រាវជ្រាវចេក្រើន ការស្រាវជ្រាវថ្មីនីមួយៗនឹងបើកបង្ហាញអំពីមួយដល់មួយចាប់អារម្មណ៍កាន់តែផ្សេងៗ ផ្សេងៗទៅនឹងអ្វីដែលមានបើកសម្រាប់ដង្ហែរចមកហើយ។ បុរាណបទនេះមិនចេះអស់ឡើយ។

ការសិក្សាអំពីការយាងមកជាសាច់ឈាមរបស់ព្រះគ្រីស្ទ ការប្រឆាំងនឹងហេតុបង្កើន

និងកិច្ចការជាអនុគាររបស់ទ្រង់

នឹងប្រើប្រាស់គំនិតរបស់សិស្សដ៏ឧស្សាហកម្មយាយាមដរាបតែលេរលោនទៅមាន;

ហើយដោយសម្លឹងទៅស្ថានសួគ៌ដែលមានឆ្លងរាប់មិនអស់ គាត់នឹងឧទានថា

«អាចកំឡុងនៃការគោរពបូជាប្រឆាំងនឹងព្រះនោះជ័យជំនះអស់ហើយ»។

«នៅក្នុងភាពអស់កល្បជានិច្ច យើងនឹងរៀននូវអ្វីដែល

បុរសិបយើងមានទទួលបានការបំភ្លឺដល់អាចទទួលបាននូវទីនេះ

នោះវានឹងមានបើកការយល់ដឹងរបស់យើង។ បុរាណបទនៃការប្រោសលោះ

នឹងកាន់កាប់ចិត្ត គំនិត និងអណ្តូងរបស់អ្នកដែលមានប្រោសលោះ

តាមរយៈយុគសម័យអស់កល្បជានិច្ច។ ពួកគេនឹងយល់សច្ចៈក្នុងពិភពនេះនៃព្រះគ្រីស្ទមានបុ

រាជ្យនាយ៉ាងខ្ពស់ដល់បើកបង្ហាញដល់សិស្សរបស់ទ្រង់

ប៉ុន្តែពួកគេមានជំនឿគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបិទបាំងយកបាន។ ជារៀងរហូត

ហើយជារៀងរហូតទៀត ទស្សនៈថ្មីៗអំពីភាពគ្រប់លក្ខណ៍

និងសិរីរុងរឿងរបស់ព្រះគ្រីស្ទ នឹងលេចចេញមក។ តាមរយៈយុគសម័យឥតទីបញ្ចប់

ម្ចាស់ផ្ទះដ៏សុខុមាលៈគ្រប់គ្រាន់នឹងនាំយកចេញពីយុគនៃទុក្ខរបស់គាត់ នូវរបស់ថ្មី

និងរបស់ចាស់»។ Christ's Object Lessons, 132-134.